

Тетяна Зевченко

Наталія Дудик

*Уманський державний педагогічний
університет імені Павла Тичини*

(м. Умань, Україна)

ВОЛОДІННЯ ІНФОРМАЦІЙНОЮ КОМПЕТЕНЦІЄЮ ЯК НАГАЛЬНА ВИМОГА ДО ВЧИТЕЛЯ У ГЛОБАЛІЗОВАНОМУ СУСПІЛЬСТВІ

В наші дні дослідження в галузі освіти і науки стають наріжним каменем подальшого поступу в цілому ряді аспектів буття. Освіта, особливо вища, і наука в умовах нинішньої глобальної наукоємної економіки стали стратегічним аспектом діяльності. Отож, як ми житимемо в найближчому майбутньому, здебільшого залежить від освіти сьогодні.

Назріла необхідність побудови якісно нової освіти, орієнтованої не на трансляцію від покоління до покоління соціокультурного досвіду, а на формування людини, її самовизначення, яке вимагає креативних здібностей – не лише пізнавальних, але і комунікативних та організаційних.

Сучасний світ принципово змінився. Змінився простір функціонування людства, ритм і темп його руху. Світ, з одного боку, характеризується технічними, технологічними, виробничими, культурними досягненнями. З іншого боку, всі сфери життєдіяльності людського суспільства охопила глобальна криза – економічна, соціальна, демографічна, екологічна.

Найбільшим наслідком і одночасно показником сучасного суспільства є принципово нові можливості, позиції, здібності людини, яка опинилася в якісно новому світі, обумовленому перемінами, що відбулися і відбуваються. За 1 хвилину завдяки Інтернету і телебаченню можна перестрибнути через численні географічні і політичні межі, побувавши на різних континентах Землі, на дні океанів і в космосі. Це породжує руйнування звичних процесів розумової діяльності, розрив налагоджених зв'язків і взаємозалежностей; інтелектуальну, емоційну, фізичну, психологічну напругу і нестабільність; в результаті чого

змінюються сприйняття, свідомість, мислення, мотиваційна сфера.

Як зазначив міністр освіти і науки України Д. Табачник, серед основних компетенцій, якими повинен володіти вчитель XXI століття, слід виокремити такі:

- 1) компетенція науковця-дослідника;
- 2) інформаційна компетенція;
- 3) мовна компетенція;
- 4) адаптивна компетенція;
- 5) комунікативна компетенція;
- 6) здатність навчатися протягом життя.

Застосування сучасних комп'ютерних засобів в освітньому процесі школи і вищого навчального закладу обумовлено об'єктивними і суб'єктивними причинами. Серед об'єктивних причин можна виділити тенденції, пов'язані зі змінною вимог до освіти і навчання, а також протиріччя, які змушують викладача шукати нові форми і прийоми роботи з навчальним матеріалом. Найбільш суттєве протиріччя – протиріччя між традиційним і модернізованим навчанням.

Комп'ютер – головний технічний засіб підвищення якості освіти. Комп'ютерна грамотність є природною потребою сучасного соціуму. Звичайною справою стали інформаційно-накопичувальні бази бібліотечних ресурсів. Комп'ютер і похідні від нього мультимедійні комплекси стають звичними в шкільних класах і вузівських аудиторіях. На зміну магнітофонам, діапроекторам, проекційним апаратам прийшли сучасні технічні засоби навчання, в яких пріоритетне місце належить комп'ютеру і його різновидам: ноутбуку, планшету, електронній книзі, інтерактивній дошці і т.д.

Комп'ютерні навчальні програми надають можливість навчання в двох основних режимах: інформаційно-довідковому і контрольному-навчальному. Але в більшості випадків КНП – це всього лише складова частина навчального матеріалу дисципліни, який залежить від дидактичних потреб викладача. Вибір конкретних КНП залежить від умов і можливостей застосування в конкретній освітній установі.

Аналіз сучасного стану КНП показує, що існують великі можливості їх використання в навчальному процесі. Однак викладачі-гуманітарії використовують КНП недостатньо.

Головною перевагою комп'ютерних засобів і комп'ютерних технологій в навчанні стає систематизація навчального матеріалу і його диференціація. Використання комп'ютерного забезпечення дає можливість викладачу проводити поточний контроль засвоєння навчального матеріалу. Завдяки КНП викладач має можливість індивідуалізувати процес навчання.

Комп'ютерні засоби і технології дають можливість спланувати навчальний процес на основі принципів виховного, розвиваючого навчання; створення зворотного зв'язку; систематизації професійно-значимих знань і умінь; активізації уваги студентів. Використання комп'ютерних засобів і технологій сприяє підвищенню мотивації до навчання, розвитку творчих здібностей, формуванню загальної комунікативно-мовної комп'ютерної культури. Відкривається широка різноманітність навчальних програм, можливість використовувати інтерактивну форму презентації навчального матеріалу для запам'ятовування, візуально виділити головний і другорядний матеріал за допомогою певного розміру шрифту, кольорової гами тексту, систематизації матеріалу, що вивчається.

Але слід пам'ятати, що жодний сучасний засіб і жодна технологія не можуть замінити викладача. Саме викладач розробляє сценарій заняття, форми пред'явлення інформації, здійснює відбір навчального матеріалу, завдань, створює зміст текстового контролю і виправляє прогалини в знаннях студентів.

Проблема перегляду освіти для нового тисячоліття постає знову і знову. Суспільство змінюється надто швидко, внаслідок чого виникає потреба оновлення системи освіти та посилення ролі освіти в суспільстві.

ЛІТЕРАТУРА

1. Аркусова И.В. Преподаватель и компьютер: сотрудничество или соперничество (конкуренция?) // Педагогика. – 2013. – №2. – С.17-26.
2. Гвозден Флего. Стратегічний план "Європа 2020" починається з освіти

// Іноземні мови в навчальних закладах. – 2011. - №6. – С.4-16.

3. Табачник Д. Сім напрямів євроінтеграції середньої освіти // Іноземні мови в навчальних закладах. – 2011. - №5. – С.13-19.

4. Фельдштейн Л.И. Перспективы психолого-педагогической науки и проблемы аттестации научных работников // Педагогика. – 2013. – №2. – С.3-16.